

Poetisk dagslys

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Projektets intention er at pege på dagslyset, som ét af de centrale elementer i en bæredygtig arkitektur, ved at fremhæve dagslysets kvalitative egenskaber, som skaber af sanselige, æstetiske og poetiske rum.

Baggrund

Bygningers atmosfære defineres i høj grad af dagslys. Vi glæder os over at se dagslysets foranderlighed – fra morgen til aften – og vi oplever hvordan lys og mørke former de rum, der omgiver os. Dagslyset giver os en forståelse for det sted, vi er i verden og for de rum, vi befinder os i hver dag. Særligt her i Norden, hvor der er færre antal timer med dagslys samt en lavere intensitet i lyset, er der behov for at værdsætte dagslysets betydning. Ved at fokusere på det specifikke nordiske dagslys skabes der holdbare og karakterfulde rum, hvor dagslyset er med til at understøtte rummenes funktion samtidig med, at det bidrager til en bæredygtig arkitektur.

Udover at dagslyset er væsentligt i arkitekturen er dagslyset også en vigtig faktor for menneskers velbefindende og helbred. Derfor bør rum udformes, så de også understøtter menneskers behov for dagslys. Ved at udnytte den naturlige ressource: Dagslyset, som primær lyskilde, bidrager man til den grønne omstilling samtidig med, at man sørger for, at vi mennesker får det dagslys, som vi har brug for. Dette opmærksomhedspunkt skal ikke mindst ses i forhold til det faktum, at mennesker i dag opholder sig indendørs mellem 80-95% af dagen.

Over de sidste to årtier har store teknologiske fremskridt givet viden og redskaber til at analysere dagslys og udvidet den tekniske implementering af kunst lys,

sensorer og mekaniske systemer i bygninger. Men mange af disse nye redskaber har primært fokus på kvantitative beskrivelser og udelukker dermed de kvalitative aspekter af dagslyset: De kvalitative aspekter, som typisk beriger menneskers oplevelse af lys og rum.

Projekt: En pavillon for dagslys

For at skabe en ramme for oplevelsen af de kvalitative og poetiske egenskaber ved dagslys og arkitektur opføres en pavillon, der giver mulighed for at opleve disse.

Pavillonen udformes som en selvstændig fritstående bygningsstruktur, der placeres i et offentligt byrum, på Gråbrødretorv i København. Pavillonen åbner slut juni 2023 og bliver en del af UIA - World Congress of Architecture. Med den centrale placering på Gråbrødretorv, vil alle interesserede få adgang – såvel fagfolk, som alle andre. Pavillonen er åbent hver dag fra kl.9-18 i perioden fra 30. juni til 2. november 2023.

Pavillonen opføres i træ med et samlet areal på 80 m². Den konstrueres så den efterfølgende kan demonteres og flyttes. Dette er væsentligt da det understreger omgivelsernes indflydelse på oplevelsen af dagslyset i rummene, f.eks. forskellen på en placering i et tæt byrum i modsætning til en åben plads i byen. Efter placeringen på Gråbrødretorv flyttes den til Det Kongelige Akademi på Holmen, hvor den vil blive placeret på kanten af havnen.

Pavillonen: Dagslysets poetiske og bæredygtige potentiale

Den centrale del af udviklingen af pavillonen er formgivningen af lysåbningerne i relation til den måde dagslyset danner rum og den måde det opleves på.

Dagslys inddeles traditionelt i tre kategorier: det direkte sollys, det direkte himmellys og det reflekterede lys. Disse tre typer af lys udgør tilsammen dagslyset. Og det er med inspiration i den inddeling pavillonens rum er udformet. Der er således et rum tilegnet himmellyset, et rum for sollyset og et rum for det reflekterede lys. De tre rum bindes sammen af en mørkere gang, der skaber en passende pause mellem de tre forskellige oplevelser af dagslyset. I gangen opleves mørke, fortoninger, gradueringer og nuancer af dagslys.

De tre rum med de tre forskellige lysåbninger orienteres ligeledes forskelligt på Gråbrødretorv. I det første rum opleves dagslyset gennem et ovenlys, der trækker himmelens lys ned i rummet og der skabes et diffust, mildt og køligt dagslys fra nord. I det næste rum rettes blikket ud mod Gråbrødretorv i en stor lysåbning der indrammes af det varme og stærke sollys fra syd. I det sidste rum, der ligger under det store gamle platantræ, opleves det reflekterede lys fra rummets flader og dagslyset filtreres ned i rummet gennem træets blade og grene.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Projektinformationer

Ekstern finansiering: Dreyers Fond

Projektindehaver:

Det Kongelige Akademi, Arkitektur, Design og Konservering
Institut for Bygningskunst & Design

Projektleder: Louise Grønlund, Lektor, Ph.d, Arkitekt

Medvirkende fra Institut for Bygningskunst & Design:

Isak Worre Foged, professor MSO

Pernille Sørensen, forskningsassistent

Vasiliki Fragkia, forskningsassistent

Medvirkende fra Institut for Bygningskunst & Kultur:

Camilla Hornemann, studielektor, KUV *Farvens tektonik*

Projekt i samarbejde med Claus Pryds Arkitekter ApS

Partnere:

AAU BUILD, Nanet Mathiasen & Anne Kathrine Frandsen

Aaen Engineering

Holst Engineering ApS

FRYD! ApS.

Kontaktperson:

Louise Grønlund

Associate professor, PhD, Architect MAA

Head of Cluster for Light - in Architecture and Design

Institute of Architecture and Design

M: [+45 4170 1878](tel:+4541701878)

E: anch@kglakademi.dk

Verdensmålpavillonerne

Projektet er initieret og lanceret af Arkitektforeningen og UIA Verdenskongressen for Arkitekter 2023 i samarbejde med Københavns Kommune og By & Havn – og er en del af Arkitekturhovedstadens program Copenhagen In Common og Verdenskongressen for Arkitekter.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering